

ÎNCHEIERE

26 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Lilian Andronic, prin intermediul avocatului Natalia Vladimirov, și de Olga Chitoroga, prin intermediul avocatului Maxim Chișca,

în cauza civilă la cererea înaintată de Olga Chitoroga către Lilian Andronic și Compania de Asigurări „Moldasig” SA cu privire la încasarea în mod solidar a prejudiciului material în mărime de 201000 lei în beneficiul succesorului părții vătămate, cauzat prin decesul persoanei în urma accidentului rutier și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Olga Chitoroga, prin intermediul avocatului Maxim Chișca, fiind menținută hotărârea din 27 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana,

c o n s t a t ă:

La 02 august 2017, Olga Chitoroga, prin intermediul avocatului Maxim Chișca, s-a adresat în instanță cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Lilian Andronic și Companiei de Asigurări „Moldasig” SA, prin care a solicitat încasarea în mod solidar din contul pârâților a sumei de 201000 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin decesul fiului în urma accidentului rutier din 27 octombrie 2009 și a cheltuielilor de judecată suportate în cadrul examinării prezentei cauze.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin sentința din 19 iulie 2011 a Judecătoriei Ungheni, Lilian Andronic a fost recunoscut culpabil în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) din Codul penal, stabilindu-i-se în baza acestei legi o pedeapsă de 5 ani închisoare cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani; s-a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Ștefan Chitoroga, lăsând ca asupra cuantumului prejudiciului cauzat să se expună instanța de judecată într-o procedură civilă separată.

Prin decizia din 15 iulie 2015 a Curții de Apel Bălți, s-a respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Mihail Croitoru în interesele inculpatului Lilian Andronic împotriva sentinței din 19 iulie 2011 a Judecătorei Ungheni; s-au admis apelurile declarate de procurorul în Procuratura Ungheni, Nicorici Radu, și succesorul părții vătămate, Ștefan Chitoroga, și a avocatului Strătilă Victor, împotriva sentinței din 19 iulie 2011 a Judecătorei Ungheni; s-a casat parțial sentința și s-a pronunțat o noua sentință, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a încetat procesul penal în privința lui Lilian Andronic în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ din Codul penal din motivul intervenirii termenului de prescripție în temeiul art. 275 pct. 4) și art. 332 alin. (1) și alin. (3) din Codul de procedură penală; s-a declarat vinovat Lilian Andronic de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) din Codul penal, cu stabilirea pedepsei de 4 ani închisoare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani; s-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de Ștefan Chitoroga, încasându-se de la Lilian Andronic în beneficiul succesorului părții vătămate, Olga Chitoroga, prejudiciul moral în sumă de 100 000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 18 200 lei; s-a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de succesorul lui Ștefan Chitoroga privind încasarea prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Prin decizia din 25 noiembrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, s-a decis asupra inadmisibilității recursurilor ordinare declarate de inculpatul Lilian Andronic și de avocatul său Vitalie Russu, precum și de succesorul părții vătămate Olga Chitoroga, împotriva deciziei din 15 iulie 2015 a Curții de Apel Bălți, ca fiind vădit neîntemeiate.

Potrivit reclamantei, în urma acțiunilor ilicite ale lui Lilian Andronic, Olga Chitoroga, fiind succesorul părții vătămate, a suportat un prejudiciu material în mărime de 215 000 lei, compus din cheltuielile legate de serviciile rituale și bisericești, procurarea îmbrăcăminte, pentru sicriu și piatră funerară, de îmbalsamare și cheltuielile cimitirului, rezultate în urma decesului fiului reclamantei - Gheorghe Chitoroga.

La data comiterii accidentului rutier nominalizat, mijlocul de transport de model „Lada Calina”, cu numărul de înmatriculare XXXX, era asigurat la CA „Moldasig” SA, prin polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) seria AG nr. 0018092 din 24 februarie 2009, valabilă până la 24 februarie 2010, acesta fiind condus de Lilian Andronic.

La 10 mai 2016, reclamanta s-a adresat cu o pretenție privind repararea prejudiciului invocat supra, în conformitate cu prevederile Legii nr. 414-XVI din 22 ianuarie 2006, potrivit căruia drepturile persoanei păgubite în accident rutier se exercită față de asigurătorul de răspundere civilă auto sau reprezentantul legal al acestuia, aceasta urmând a se adresa cu o cerere în acest sens.

În urma corespondenței purtate cu reprezentanții CA „Moldasig” SA, ultima a decis achitarea sumei de 14 000 lei, sumă ce nu corespunde cheltuielilor suportate de către reclamantă, iar potrivit legii, despăgubirea se efectuează la prețurile minime pentru servicii similare prestate de birourile de servicii funerare în localitatea în care a avut loc înmormântarea, certificatul confirmativ eliberat de ÎI „Stratulat Gheorghe” găsindu-și relevanță în acest sens, de vreme ce conține o descriere amplă a costului serviciilor funerare.

Reieșind din cele expuse, reclamanta a solicitat încasarea în mod solidar din contul părților Lilian Andronic și CA „Moldasig” SA a sumei de 201 000 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin decesul fiului în urma accidentului rutier din 27 octombrie 2009 și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, cererea de chemare în judecată înaintată de Olga Chitoroga a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea din contul lui Lilian Andronic în beneficiul Olgăi Chitoroga a sumei de 87 000 lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 7 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică aferente examinării prezentei cauze, în rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată. Concomitent s-a dispus încasarea din contul lui Lilian Andronic în beneficiul statului a taxei de stat, proporțional părții admise din acțiune, în mărime de 2 610 lei, de la plata căreia a fost scutită reclamanta prin efectul legii.

Prin decizia din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Olga Chitoroga, prin intermediul avocatului Maxim Chișca, fiind menținută hotărârea din 27 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că, în lipsa probelor privind cuantumul cheltuielilor de înmormântare suportate de reclamantă, CA „Moldasig” SA a compensat reclamantei Olga Chitoroga cheltuielile în cuantumul prevăzut de Lege, conform certificatului eliberat de ÎI „Stratulat Gheorghe”, prezentat de reclamantă. Astfel, argumentele apelantei referitoare la faptul că prima instanță eronat a degrevat asigurătorul de răspundere, este nefondat, în contextul în care întinderea despăgubirii de asigurare este reglementată exhaustiv de Lege și nu poate fi extinsă, asigurătorului fiindu-i imputabilă exclusiv plata despăgubirii de asigurare în limitele legale. Din aceste motive instanța de apel a conchis că asigurătorul nu poate fi obligat să compenseze repetat aceleași cheltuieli și nici să achite suplimentar plăți ce nu se încadrează în despăgubirea de asigurare și care depășesc sfera de reglementare a art. 25 din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006. În consecință, Colegiul a constatat că instanța de fond just a ajuns la concluzia de a respinge pretențiile înaintate de reclamantă față de CA „Moldasig” SA, acestea fiind constatate ca neîntemeiate și de către instanța de apel.

Concomitent, prin prisma art. art. 1398 și 1419 din Codul civil, instanța de apel a ajuns la concluzia că apelantul-pârât urmează a fi obligat să repare prejudiciul cauzat prin decesul fiului reclamantei, în partea neacoperită de despăgubirea de asigurare, ce nu este inclusă în textul Legii, și anume a cheltuielilor de organizare a masei de pomenire. Or, deși aceste cheltuieli nu sunt incluse în cheltuielile de înmormântare ce compun despăgubirea de asigurare, totuși suportarea acestora de către reclamantă este impusă de uzanțele naționale și sunt suportate de succesori din motive independente de voința acestora, ca urmare a decesului persoanei și participarea la procesiunea funerară a terților, prezența căroră, la fel, nu este determinată de voința reclamantei.

La 26 martie 2019, Lilian Andronic, prin intermediul avocatului Natalia Vladimirov, a contestat cu recurs decizia din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către

participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

La 05 iunie 2019, Olga Chitoroga, prin intermediul avocatului Maxim Chișca, a depus referință la cererea de recurs înaintată de Lilian Andronic, prin intermediul avocatului Natalia Vladimirov, solicitând să fie considerat inadmisibil.

La 05 iunie 2019, Olga Chitoroga, prin intermediul avocatului Maxim Chișca, a contestat cu recurs decizia din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a apreciat arbitrar probele prezentate de către recurentă, ceea ce denotă o examinare superficială a litigiului, decizia fiind una nemotivată.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Lilian Andronic, prin intermediul avocatului Natalia Vladimirov, și de Olga Chitoroga, prin intermediul avocatului Maxim Chișca, sunt neîntemeiate și urmează a fi declarate inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 14 februarie 2019 și expediată participanților la proces la 04 aprilie 2019 (f.d. 182), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să probeze momentul recepționării acesteia. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat Lilian Andronic, prin intermediul avocatului Natalia Vladimirov a fost înregistrat la 26 martie 2019, iar cel declarat de Olga Chitoroga, prin intermediul avocatului Maxim Chișca – la 05 iunie 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acestea se consideră declarate în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea

declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestora ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs declarate de de Lilian Andronic, prin intermediul avocatului Natalia Vladimirov, și de Olga Chitoroga, prin intermediul avocatului Maxim Chișca.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de de Lilian Andronic, prin intermediul avocatului Natalia Vladimirov, și de Olga Chitoroga, prin intermediul avocatului Maxim Chișca.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu,

Judecătorii

Dumitru Mardari,

Svetlana Filincova